

Helsehjelp er en menneskerettighet

Informasjon om rettigheter og tilgang til helsetjenester for personer uten oppholdstillatelse i Norge

DET RETTMESSIGE GRUNNLAGET FOR HELSEHJELPEN

Papirløse migranter har rett til:

1. Øyeblikkelig helsehjelp.¹
2. Nødvendig helsehjelp som ikke kan vente.¹
3. Nødvendig smittevern hjelp og medisiner til smittsomme sykdommer.¹
4. Svangerskapsavbrudd etter bestemmelsene i abortloven.¹
5. Helsehjelp til gravide før, under og etter fødsel.¹
6. Barn har rett til alle typer helsehjelp.¹
7. Barn har rett og plikt til å gå på skole.²
8. Det er lovlig å yte helsehjelp utover det pasienten formelt har rett til.³

1) Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket. 2011-12-16.
2) Opplæringslova § 2-1. 3) Utlendingsloven § 108.
For mer informasjon, se lovdata.no.

AKUTT HELSEHJELP

Ved medisinsk nødtilfelle ring ambulanse: Telefon 113.

Legevakt – ved akutt sykdom eller skade

Hvis du trenger helsehjelp, gå til din nærmeste legevakt:

- Oslo: Trondheimsveien 233, 0587 Oslo (Aker sykehus).
- Bergen: Solheimsgaten 9, 5058 Bergen.
- **Telefon 116 117** (nummeret kobler deg automatisk til din nærmeste legevakt).

Tannlegevakt

- Oslo: **Telefon 23 04 07 50**. Trondheimsveien 233, 0587 Oslo (3. etasje i bygg 40, Aker sykehus, samme som legevakten).
- Bergen: **Telefon 55 31 03 10**. Solheimsgaten 18, 5058 Bergen (inngang B).

Andre viktige telefonnummer

Politi: **Telefon 112**. Brann: **Telefon 110**.

GRAVIDE KVINNER OG BARN

Helsestasjon for foreldre og barn

- For gravide kvinner og barn fra 0–5 år.
- Staben består av jordmor, helsesykepleier, lege og fysioterapeut.
- Tilbudet er gratis.
- De tilbyr støtte og veiledning innen bl.a. svangerskapsomsorg, barns fysiske og psykososiale utvikling, amming, vaksiner, ernæring, språkutvikling, tannhelse, foreldrerollen, samspill og familieplanlegging.

Hvordan finne nærmeste helsestasjon?

- Oslo: oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/helsetjenester/helsestasjon-og-vaksine
- Bergen: bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/helsestasjoner
- Andre steder: Sjekk kommunes nettside.

GENERELL INFORMASJON

- **Taushetsplikt:** Plikten til å ikke dele personsensitive opplysninger med andre. Helsepersonell og profesjonelle tolker har taushetsplikt, også overfor politi og innvandringsmyndigheter.⁴
- **Tolk:** Alle som ikke snakker norsk har rett til tolk i møte med helsevesenet.⁵
- **Betaling:** Det er ikke lov å kreve forhåndsbetaling for øyeblikkelig helsehjelp eller nødvendig helsehjelp som ikke kan vente. Det kan gis regning i etterkant, men dersom pasienten ikke kan dekke utgiftene selv, skal de dekkes av sykehuset. Man kan ikke nektes behandling fordi man har tidligere ubetalte regninger.⁶
- **Klage:** Du har rett til å klage dersom du ikke har fått oppfylt dine rettigheter som pasient: pasientogbrukerombudet.no

4) Helsepersonelloven § 21, pasient- og brukerrettighetsloven § 3-6, Rundskriv 1-5/2011 pkt 1., Helsesrådet 28. august 2009, 17. årgang. 5) Helseledelsekontrollens veileder om kommunikasjon via tolk, kap. 16 (IS-1924). 6) spesialisthelsetjenesteloven § 5-3.

HELSESENTER FOR PAPIRLØSE MIGRANTER

kirkensbymisjon.no/helsesenteret

OSLO: Telefon 488 90 560

Herslebs gate 43, 0578 Oslo.

helsesenteret@bymisjon.no

Drop-in åpningstider: Tirsdag kl. 17.00–20.00.

Torsdag kl. 11.00–15.00.

BERGEN: Telefon 400 49 094

Kong Oscars gate 56, 5017 Bergen.

helsesenteret.bergen@bymisjon.no

Drop-in åpningstider:

Torsdag kl. 18.00–20.30.

Støttenettverk: Mennesker i Limbo

Telefon 453 80 619. ilimbo.org

INFORMASJON TIL HELSEPERSONELL

Kjente barrierer for tilgang helsetjenester

- Mangel på rettigheter og tolk.
- Betaling av helsetjenester og medisiner.
- Frykt for å bli rapportert.
- Mangel på fastlege, kontinuitet og tillit.
- Mangel på norsk person-/D-nummer.
- Mangel på informasjon om rettigheter en har og hvor man kan finne hjelp.
- Helsepersonells manglende kunnskap.

Hvordan du som helsepersonell

kan bedre tilgangen til helsehjelp?

- Følg yrkesetiske retningslinjer og medisinske prinsipper.
- Sett deg inn i pasientens rettigheter.
- Prioriter helsehjelp, ikke betalingsevne.
- Ettersteb at pasienten får et unikt hjelpenummer.
- Bruk alltid tolk hvis det er behov.
- Overhold din taushetsplikt.
- Vær varsom for pasienters situasjon, og respekter de valgene de har tatt.
- Gi pasienten informasjon og tjenester selv om det ikke er ditt direkte ansvar.
- Ikke forvent at ting går av seg selv, følg opp og vær «pasientens advokat».

Health centre for undocumented migrants

ENGLISH

Health care is a human right

Information regarding rights and access to healthcare for undocumented migrants in Norway

THE LEGAL CONTEXT IN NORWAY

Undocumented migrants have right to:

1. Emergency healthcare.¹
2. Necessary healthcare that cannot wait.¹
3. Prevention, treatment and medicines for some infectious diseases.¹
4. Termination of pregnancy according to the Abortion Act.¹
5. Healthcare for pregnant women before, during and after childbirth.¹
6. Children have the right to all types of healthcare.¹
7. Children have the right and duty to go to school.²
8. It is legal to provide healthcare even if the patient does not have formal rights.³

For more information, visit lovdata.no.

EMERGENCY HEALTHCARE

In case of medical emergency call an ambulance: Telephone 113.

Acute illness or injury (legevakt)

- If you are in need of medical care go to your nearest pre-screening clinic:
- Oslo: Trondheimsveien 233, 0587 Oslo (Aker hospital).
  - Bergen: Solheimsgaten 9, 5058 Bergen.
  - **Telephone 116 117** (this number will automatically connect to your nearest legevakt).

Emergency dentist (tannlegevakt)

- Oslo: **Telephone 23 04 07 50**. Trondheimsveien 233, 0587 Oslo (3rd floor, building 40, Aker hospital, same as legevakt).
- Bergen: **Telephone 55 31 03 10**. Solheimsgaten 18, 5058 Bergen (entrance B).

Other important phone numbers

Police: **Telephone 112**.
Fire: **Telephone 110**.

PREGNANT WOMEN AND CHILDREN

Parents and Child Health Centres

(helsestasjon)

- For pregnant women and children aged 0–5.
- The core staff consists of a midwife, public health nurse, doctor and physiotherapist.
- The services are for free.
- They offer support and guidance on follow up during pregnancy, child physical and psychosocial development, breastfeeding, vaccination, nutrition, language development, dental health, the role of parents, cohabiting, interaction and familyplanning.

How to find your nearest helsestasjon?

- Oslo: oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/helsetjenester/helsestasjon-og-vaksine
- Bergen: bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/helsestasjoner
- Other places: Visit the webpage for the commune where you live.

GENERAL INFORMATION

- **Privacy/confidentiality:** All healthcare staff and translators are obliged to respect the principle of Confidentiality. This means that they are not allowed to give away any personal information about you to the authorities, Immigration Services or the police.⁴
- **Right to translator:** Everyone has the right to a translator when seeking health care if they do not speak Norwegian.⁵
- **Payment:** Asking for payment in advance for emergency health care or healthcare that is necessary and cannot wait is not allowed. The patient may receive a bill after the treatment, but if the patient cannot pay, the hospital must cover the cost. Treatment cannot be refused due to previous unpaid healthcare bills.⁶

HEALTH CENTRES FOR UNDOCUMENTED MIGRANTS

kirkensbymisjon.no/helsesenteret

OSLO: Telephone 488 90 560

Herslebs gate 43, 0578 Oslo.

helsesenteret@bymisjon.no

Drop-in opening hours:

Tuesday 5pm–8pm. Thursday 11am–3pm.

BERGEN: Telephone 400 49 094

Kong Oscars gate 56, 5017 Bergen.

helsesenteret.bergen@bymisjon.no

Drop-in opening hours:

Thursday: 6pm–8.30 pm.

ADDITIONAL INFORMATION / LINKS

Complaints

You have the right to complain if your rights as a patient have not been met. Health & social services ombudsman: pasientogbrukerombudet.no

Support and network

Mennesker i Limbo
Telephone 453 80 619
ilimbo.org

About your rights

Helsedirektoratet: helsedirektoratet.no/asylsokere-flyktninger-og-innvandrere/rett-til-helse-og-omsorgstjenester-for-personer-uten-lovlig-opphold

1) Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket. 2011-12-16.

2) Opplæringslova § 2-1. 3) Utlendingsloven §108.

4) Helsepersonelloven § 21, pasient- og brukerrettighetsloven § 3-6, Rundskriv 1-5/2011 pkt 1., Helsesrådet 28. august 2009, 17. årgang.

5) Helsedirektoratets veileder om kommunikasjon via talk, kap. 16 (IS-1924).

6) spesialisthelsetjenesteloven § 5-3.